

خودکشی دو دختر ۱۶ و ۱۷ ساله در سقز

مساله خودکشی نوجوانان در سقز به همین دو مورد ختم نمی‌شود. یک منبع آگاه محلی می‌گوید: از فرودین تا کنون چندین نوجوان زیر ۱۸ سال (دختر و پسر) در سقز خودکشی کرده‌اند.

به گزارش سایت خبری پرسون، هفته گذشته دو دختر نوجوان در شهر سقز زندگی خود را به پایان رساندند. اولین دختر در سن ۱۶ سالگی پای سفره عقد نشست. او شدیداً با این ازدواج مخالف بود و می‌گفت آمادگی ازدواج ندارد و می‌خواهد برای زندگی‌اش تصمیم بگیرد، تحصیل کند، در جامعه رشد کند و هر وقت که خودش خواست با فردی که صلاح می‌دانست ازدواج کند. او هم می‌خواست مثل هر انسانی از حق خود برای انتخاب مسیر زندگی استفاده کند او حتی تهدید کرده بود که در صورت ازدواج با این فرد دست به خودکشی می‌زند.

هیچکس، اما به تهدیدها و مخالفت‌های دختر نوجوان اهمیت نداد، بزرگترها نهایتاً تصمیم‌شان را برای زندگی دختر ۱۶ ساله گرفتند و او را با اجبار راهی خانه همسر کردند و داماد، اما بدتر از خانواده، او را تحت فشار می‌گذارد و رفتار خوبی ندارد، دختر بار دیگر اعلام می‌کند نمی‌تواند به این زندگی ادامه بدهد، اما گوش شنوایی نیست.

یک ماه کابوس‌وار بر دختر می‌گذرد و در نهایت فشارها آنقدر زیاد می‌شود که تصمیمش را می‌گیرد، میان مرگ و زندگی تحت فشار و تضییع حداقلی‌ترین حقوقش مرگ را انتخاب می‌کند. ساعاتی بعد جسد حلق‌آویز شده دختر ۱۶ ساله فریادی می‌شود بر سر خانواده‌ای که او را درک نکردند.

خودکشی به دلیل اختلافات خانوادگی

دو روز بعد از این دختر سقزی، دختر دیگری زندگی‌اش را به پایان می‌رساند، هیچکس از او نمی‌گوید. مرگ خودخواسته در سکوت نوجوان ۱۷ ساله را راهی خانه ابدی‌اش می‌کند. می‌گویند علت خودکشی دختر نوجوان مشخص نیست. برخی می‌گویند اختلاف با خانواده برخی می‌گویند نامزدی اجبار. به هر روی این دختر نیز مرگی به شدت جانفرسا را برای خود انتخاب می‌کند که ریشه آن را باید در اختلاف شدید میان او و خانواده‌اش جستجو کرد.

نکته آنکه این موارد نه اولین موارد خودکشی به دلیل کودک‌همسری است و با ادامه روند کنونی آخرین آن نیز نخواهد بود. در ماه‌های پایانی سال گذشته بود که دو دختر بچه به فاصله تقریباً یک ماه دقیقاً به دلیل کودک‌همسری دست به خودسوزی و خودکشی زدند. آن‌ها نیز ازدواج زودرس و بدون حق انتخاب را نمی‌خواستند.

از امروز می‌توان هشدار دارد که با ادامه شرایط کنونی و عدم تناسب قوانین با نیازهای انسان امروز از یک سو و با توجه به آگاهی نوجوانان و دختران امروز به حقوق خود و آرزوهایی که هر یک برای آینده خود دارند، از طرف دیگر تعداد این خودکشی‌ها می‌تواند افزایش یابد.

فقر و ازدواج زودرس مهمترین علت خودکشی

مساله خودکشی نوجوانان در سقز به همین دو مورد ختم نمی‌شود. یک منبع آگاه محلی می‌گوید: از فرودین تا کنون چندین نوجوان زیر ۱۸ سال (دختر و پسر) در سقز خودکشی کرده‌اند. او مهم‌ترین علت خودکشی در میان دختران نوجوان این منطقه را ناآگاهی خانواده‌ها، فقر و ازدواج‌های زودرس و ناخواسته به دلیل سنت‌ها می‌داند. این فعال اجتماعی همچنین بر این نکته تأکید می‌کند که طی هفته‌های اخیر نیز چند زن به دلیل خشونت در خانه دست به خودکشی و خودسوزی زده‌اند.

خانه امن نداریم

به گفته این فعال اجتماعی در سقز، یکی از مشکلات این است که خانه امن وجود ندارد. دختران و زنان در معرض خطر و خشونت، برای مراجعه به خانه امن باید تا سندیج بروند، اما خانه امن هم چندان کمکی به این افراد نمی‌کند، زیرا تنها ۳ روز و نهایتاً یک هفته از این زنان نگهداری کرده و بعد از این مدت معمولاً آن‌ها را به خانواده باز می‌گرداند.

تحقیقات رویداد ۲۴ نشان می‌دهد که در شهر سندیج ۲ خانه امن یکی نیمه‌دولتی و دیگری وابسته به یک موسسه خیریه وجود دارد که معمولاً بعد از طی یک هفته به دلیل نبود امکانات و البته به دلیل دستورالعمل‌های مربوطه زنان را تعیین تکلیف می‌کند که معمولاً این تعیین تکلیف به معنای بازگشت به خانواده است. بازگرداندن زودهنگام زنان و دختران از خانه‌های امن این سوال را ایجاد می‌کند که تضمینی وجود دارد که بازگرداندن این افراد به خانواده، خطر جدیدی را برای آنان ایجاد نمی‌کند و چه تضمینی وجود دارد که شرایط این زنان پس از بازگشت از خانه امن بهتر می‌شود. آیا ظرف ظرف ۲ تا ۳ روز یا حتی یک هفته می‌توان اطمینان حاصل کرد که مشکلات تنش‌زای چنین زنانی در خانواده حل می‌شود؟

خودکشی پسران نوجوان

ماجرای خودکشی نوجوانان البته به خودکشی دخترچه‌ها ختم نمی‌شود و تعداد خودکشی پسران نوجوان نیز تامل‌برانگیز است. یک منبع آگاه که از فعالان اجتماعی سقز است، می‌گوید: تعداد خودکشی پسران در سال جاری بیشتر بوده است. او مهم‌ترین علت خودکشی پسران نوجوان را فقر و بیکاری و البته الگوبرداری آنان از یکدیگر عنوان می‌کند. این فعال اجتماعی با اشاره به آمار بالای کودکان کار در کردستان می‌گوید: در این مناطق بیکاری بیداد می‌کند، مردم هم شرایط مالی خوبی ندارند و بچه‌ها از ۱۵ و ۱۶ سالگی ناچار به کار می‌شوند و از تحصیل باز می‌مانند. البته اعتیاد در خانواده و بی‌توجهی والدین ناآگاه به فرزندان هم از دیگر عواملی است که باعث شده نوجوانان ما دست به خودکشی بزنند.

آنطور که او می‌گوید نوجوانانی که از تحصیل طرد شده و مجبور به کار هستند و امیدی هم ندارند با مشاهده خودکشی دوستان خود از این رفتار الگو برداری کرده و آن را تکرار می‌کنند و هیچ سازمانی هم فکری برای بهبود شرایط نمی‌کند.

این فعال اجتماعی امیدوار است که دولت فکری برای بهبود شرایط مردم در کردستان و به‌ویژه شهر خودش سقز کند چرا که شنیدن مکرر خبر خودکشی افراد و به‌ویژه نوجوانان بسیار آزار دهنده است. در سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹ پژوهشی با موضوع «بررسی رابطه سبک‌های تصمیم‌گیری و شیوه‌های مقابله با استرس، با نقش میانجی تنوع گفتار درونی، با ایده‌پردازی و اقدام به خودکشی در بین دانش‌آموزان دبیرستانی دور دوم شهرستان سقز» توسط ابراهیم حسینی روانشناس بالینی اهل سقز انجام گرفت.

نتایج این تحقیق نشان داد که از ۴۲۳ دانش‌آموز شرکت‌کننده در این تحقیق، ۳۴ نفر معادل ۳/۸ درصد یک بار و ۱۱ نفر معادل ۲/۶ درصد از مشارکت‌کنندگان بیش از یک بار تجربه اقدام به خودکشی داشته‌اند، یعنی در کل، ۴۵ نفر از دانش‌آموزان مشارکت‌کننده در این تحقیق معادل ۶۳/۱۰ درصد تجربه اقدام به خودکشی داشته‌اند. همچنین ۸۷ نفر از شرکت‌کنندگان یعنی معادل ۵۶/۲۰ درصد نیز دارای فکر خودکشی به عنوان یک راه‌حل بوده‌اند.

بررسی‌های میدانی و مصاحبه با دانش‌آموزان اقدام‌کننده به خودکشی در این تحقیق بیانگر آن بود که فقر از مهم‌ترین علل اقدام به خودکشی در میان این دانش‌آموزان بوده است. از جمله عوامل بعدی می‌توان به ضعف خانواده‌ها در مهارت‌های زندگی، به‌ویژه مهارت‌های حل مساله، حاشیه‌نشینی، اعتیاد والدین و عواملی دیگر اشاره کرد، که نباید به راحتی از کنار آن‌ها گذشت. به عنوان یک نمونه مصداقی، اعتیاد یکی از والدین و فشار بر فرزندان برای ترک تحصیل کردن موجب شد که او خودکشی را به عنوانی راهی برای حل مشکلش در نظر بگیرد تا خانواده راضی شوند که او ادامه تحصیل بدهد. متأسفانه پدیده تن‌فروشی در بین اعضای یک خانواده نیز یکی دیگر از علل اقدام به خودکشی دانش‌آموزان بوده است.

با این وصف و این رفتارهای خطرناک نوجوانان باید دید مسئولان استانی و کشوری چه تصمیمی برای بهبود زندگی مردم در این شهر و تمامی مناطقی دارند که دچار فقر روز افزون بوده و به دلایل فرهنگی و اجتماعی نیازمند برخورداری از حمایت‌های اجتماعی و آموزش‌های فرهنگی هستند.

منبع: رویداد۲۴